

La Monata Bulteno de la Esperanto-Asocia de Norda Ameriko
The Monthly Bulletin of The Esperanto Association of North America
Centra Oficejo - 1340 New York Ave., N. W., Washington, D. C., U. S. A.

VOL. 47 No. 8

June 1934

CLEVELAND, Ohio: The Cleveland Esperanto Society staged on May 8th a well-attended World Friendship Program at the Y.M.C.A. Auditorium. A feature of the rally was an Esperanto Pageant and playlet by Ellen A. Fenner with lines in Esperanto; Polish, German and other languages. Alan H. Selker addressed the gathering in Esperanto. Dr. Frank Tomich, who presided, is Professor of Languages at Fenn College, where he conducts one of the many large classes held in this city.

STAMP-COLLECTING AND ESPERANTO: The Universala Esperanto-Asocio delegate, S-ro Hugo Gerisch of Picton, Ontario, has successfully used the very great interest in stamp-collecting as a fine instrument of propaganda for Esperanto. He has written, and the Picton papers have published, many fine articles linking Esperanto with stamp-collecting. Especially readable is one article called "To Whom Does Esperanto Belong?" in which he includes a letter from Hidejiro Nagata, Lord Mayor of Tokio. "In our country," writes the Mayor, "even communists use Esperanto. Now, men would feel angered if you called them thieves just because burglars use them too. The flashlight is a convenient means of lighting to everyone. It is not necessary to throw away a convenient tool if other people are using it for a wrong purpose." The Picton Gazette of February 22 prints a paper read by S-ro Gerisch to the local Stamp Club. The paper is full of fascinating facts about stamps and we regret space here does not permit a reprint. Towards the end of his paper S-ro Gerisch recommends joining the Esperanto Association with members in all parts of the world. Corresponding with these members brings you at least the common stamps of every country and builds up valuable friendships. S-ro Gerisch has been on the staff of the Germana Esperanto Asocio since 1911. You will enjoy meeting him at the Toronto Congress where he will be representing the G.E.A. He recommends the boarding house of the Wyse family, who are active Esperantists and will make you welcome at 21 South View Avenue.

WORLD ESPERANTO CONGRESS, STOCKHOLM: All information on itineraries and excursion parties to Stockholm - and also Toronto - is available at EANA Central Office.

RUSIO NUNTEMPE

Speciale por Amerika Esperantisto -
de W. St.Sonnenberg-Fedorowsky

Post la starigo de oficialaj diplomaciaj rilatoj inter USSR kaj USA estos ne senu- tile priskribi en kelkaj linioj la kultur- an nivelon de la granda Unio. La nova ŝtato tute diferencigas de l' iama ruso imperia sub la regado de caro Nikolao IIa. Nin intelektuloj, precipe interesas la kultura kaj soci-eduka disvolviĝo de rusa respubliko, la granda lando kun 170 mil- iona loĝantaro. Dum lastaj jaroj estis multaj rezultaj, atingataj je ĉi-tiu tempo. Granda celo estis por registaro; la lik- vido de nealfabeteco kaj plilarĝigo de plena popola klerigado. Post la renverso de la cara registaro en Rusio restis nur 32% de klerigita popolo. Dum 10 jaroj dank' al popola komisario de klerigado la nombro pligrandiĝis je granda procento; kaj hodiaŭ en USSR estas 90% de klerigita loĝantaro. Oni devas rimarki ke kial en urboj ĉi-nombro saltas ĝis 97%, en vilaĝoj oni ne regresas; tie troviĝas 88%. Dua grava paŝo de l'registaro post likvido de analfabeteco--la deviga komenca lernejo por infanaro de 8-a jaraĝo. Nuntempe en lernejoj troviĝas ĉirkaŭ 19,000,000 geler- nantoj komparinde kun 1914 jaro, kiam estis nur 7,800,000. Tio donas kreskon preskau trioblan. Tiamaniere hodiaŭ 98% de tuta infana loĝantaro troviĝas inter la muroj de lernejoj. La sekvanta tasko- evoluo de fakuloj inter la muroj de mezaj kaj superaj lernejoj. En 1930 en superaj lernejoj troviĝis 272,000 studentoj, en 1933 - 415,000. En lernejoj por gelaboris- taro kaj vilaĝanaro de komenca ŝtupo por maturuloj, troviĝis en 1930 - 15,000, en 1933 - 326,000 personoj, kaj ĉiutage la nombro de lernantoj kreskas. En Uzbekistan, anstataŭ 3 superaj lernejoj en 1920, nun- tempe troviĝas 22 institutoj kaj tekniku- moj. La instruo, krom ordinaraj scioj, kiel de matematiko, fiziko k. al., enhavas ek- sterlandajn lingvojn nepre uzatajn mezaj kaj superaj lernejoj. Precipe oni ŝatas la germanan kaj anglan lingvojn, ĉar ili ambaŭ estas larĝe uzataj en popola industrio, mekaniko kaj maŝinigo de la lando. ESPERAN- TO, ankaŭ ne postrestas; en multaj lernejoj ĝi estas ofte instruata, kiel fakultativa eksterlanda linevo.

ESPERANTO "STYLE"

VOLAS KORESPONDI:- Kun fremdlanda sami-deano cirkau 25-jara pri la teatro, kin-arto, literaturo kaj religio. George Clarke - 116 Welbourne Rd., High Cross, Tottenham, Londono (N.7) Anglujo. Anoj de la grupo "Kolonjo-okcidento" deziras korespondi. Turnu vin al la grupestro S-ro H. Schneider: Koln-bickendorf, Rotdornweg 10, Germanujo.

MORE PROGRESS IN BRAZIL:- "ELO FRATERNAL" a new magazine, chiefly in Portuguese, has been started at Bahia, Brazil, in the interests of pacifism and world friendship. The second issue is dedicated to "The Esperantists," and contains some articles both on and in "nia lingvo." A loose enclosed slip contains ten slogans in Esperanto, in perforate form, suitable for pasting on the reverse of envelopes. For instance: "Estas devo de tuta homaro eviti la militon." "La homa juĝistaro estas maljusta kondamnante la mortiganton, kaj nepunante la respondajn pri la milito." "La hodiaŭa homaro estas ankoraŭ sovaĝa, ĉar ĝi ne forigis la militon."

EXCHANGE PROBLEM:- A member writes that when he was living in Texas he was told that for a time, after our resumption of specie payments in 1879, the Mexican and American dollars were exchangeable at par, but after a few months each country discounted that of the other by a small margin.

This resulted in the opening of new opportunities to amateur speculators. One such went into a saloon in El Paso, called for a glass of beer and laid down a silver dollar. He was served and given a Mexican dollar as change. He then took his way across the International Bridge into Mexico, entered a saloon and called for a drink, laying down the Mexican dollar. In addition to the drink he was given an American dollar as change. Until his legs protested he kept this process going all day, winding up with the same dollar with which he started the day plus the usual consequences of such indulgence. Whether our present dollar will depreciate so much that this performance can be repeated is a problem for the future.

MILWAUKEE, WIS.- Prof. L. Clarke announces that Mr. Oscar Muenzer of 3438 N. 14th St. Milwaukee, has passed the examination--- Atesto pri Instruado.

Between the work of a fascinating writer and one whose pages are dull and heavy there is a vastly important difference called style. But the resources at hand for building an excellent style are not the same in all languages.

In English the leading resource for the stylist is found in our enormous vocabulary, providing many delicate discriminations of meaning, and synonyms which differ in sound and rhythm or in literary associations. A second resource is the terseness of English monosyllables, rendering easy such cumulative phrases as "kith and kin," or "a great big blunder."

In Esperanto, on the contrary, the stock of root words is relatively small. Yet the skillful writer has at hand a resource all his own, the building up at his pleasure of agglutinative compounds and derivative words, rich in meaning. To put it otherwise, English words are all shop style, "ready made," while Esperanto words have the artistic touch of being "made to order."

There is one resource for varying the style which is common to the two languages, a choice among varied verbal expressions. As, "he has seen," "he saw," "he did see," or skribiĝis, oni skribis, estas skribita.

An additional resource in Esperanto is the extremely free and flexible order of the words.

Esperanto has never claimed to be the full literary equivalent of the richest national languages. Yet perhaps it has been too modest. --- E. G. Dodge.

1934 UEA-EANA MEMBERSHIPS RECEIVED
(Class 1 unincluded)

	FLORIDA	
WINTER PARK-	Prof. Edwin L. Clarke	(III)
	ILLINOIS	
CHICAGO-	H. O. Blodgett	(III)
	TEXAS	
AUSTIN-	Prof. A. Kenngott	(III)
HOUSTON-	Chas. M. Sanders, Jr.	(III)
	WISCONSIN	
WAUSAU-	Rev. M. H. Krenz	(III)
	NEW YORK	
NEW YORK CITY-	Dr. Ruth S. Davis	(II)

"LA INTERNA IDEO"

-3-

Estas samideanino
Kiu volas korespondi---
Kaj nun skribis al mi jenan:

"Kara mia kamarado,
Mi nur estas knabineto
En la lando Japanujo.
Mi laboras en fabriko
En la urbo Jokohamo.
Estu ni unuigitaj
Per la lingvo Esperanto.
Fartu bone kamarado!"

Tiel kreas esperantoj,
Sen bruegaj packongresoj,
Sen deklamoj hipokritaj,
Diligente fundamentan
Homfratecon en la mondo.
de-"La Revuo Orienta" of Tokio.

EDUCATIONAL RESEARCH (IALA-Columbia U.) shows that "Forty hours of teaching and practice will equip a pupil in Grade 7 to understand and use Esperanto as well as 200 hours will equip him in French or German...the achievement in the synthetic language will probably be from five to fifteen times that in a natural language".

SCIENCA GAZETO

Estas nun pligrandita kaj enhavas ĉiunumero 20 dense presitajn paĝojn. Senpaga kvaron-jara aldono, "Bulteno". Enhavas multegon da informoj popular-sciencaj.

JARABONO: Unu dolaro (Ameriko)
(tri svisaj frankoj, ekstere)
Specialaj prezoj favoraj en multaj landoj. Specimeno 10 cendoj.
Mendu tuj ĉe

Amerika Esperanto-Instituto
Madison, Wis., Usono.

"Scienca Gazeto aperos dum 1934 (tria jaro) same regule, dumonate, kiel ĝis nun."

FOTOGRAFAĴOJ KIEL POŜTMARKOJ, truita kaj gumita. Por leteroj, kartoj, donacoj ktp-uzoj senlimaj. Ni faras 100 por \$1, de ia ajn fotografaĵo. Originalo estos nedifektita. JOS. LEAHY, 2140 N St, NW, Washington, DC

Ĉu vi petas bonan legolibron?
"LA TASO DE AMSERVO - - - - 35¢
(Miss Weem's translation of "The Cup of Loving Service" by Eliza Dean Taylor.)

MISS E. W. WEEMS
516 N. Charles St., Baltimore, Md.

EN AMSTERDAMO-la aŭtomataj telefonoj sur-
havas Esperantan klarigon jene: "Instruk-
cio por manipulado de aŭtomata kun monkes-
to.- (1) Deprenu la mikrotelefono de la
hoko. (2) Metu nedifektitan moneron de 10
cendoj en la fendon. (3) Elektu la dezira-
tan numeron. (4) Se la elektita numero
estas okupita (mallongaj, malaltaj sonoj)
aŭ ne respondas (interrompitaj altaj
sonoj), rependigu la mikrofonon. La aparato
tiam redonos la moneron en la kuveton."

LA ANGLA "SUFIKSARO" - dua listo
_____verkis Fenton Stancliff_____

network.....radiostaciARO
personnel.....oficistARO
police force....policanARO
price list.....prezARO
questionnaire...demandARO
scenery.....scenARO
suite.....ĈambrARO
underworld.....krimularO
wardrobe.....vestARO

-la fino de la unua "Sufiksaro".

WASHINGTON, D.C.: Honoring the world's
motherhood, Sinjorino C. Lewis, Organizer
in the Washington Esperanto Club, was
selected to impersonate Whistler's por-
trait of his mother. S-ino Lewis appeared
in this role for week engagements at both
Palais Royal department store and Fox
Theater here.

KONSILOJ

A modern essay by Andres Pino. Fifty-six
pages in expert Esperanto of moderate sim-
plicity dealing with problems of organizers.
Pino makes valuable suggestions based on
his long Esperanto experience in Spain. The
portions dealing with old and recent Esp-
eranto history do not detract from but
rather enhance the book's interest. A few
copies are available (35¢) at E.A.N.A.
Central Office. Published by U.E.A. Dele-
gito, Str. Colon, 24, Valencia, Spain.

LINGUAPHONE ESPERANTO COURSE AVAILABLE

Your enquiries are invited by EANA
regarding the very excellent Linguaphone
records for Esperanto instruction.
Faculty:- Dr. Edmond Privat (Pres. Central
Committee,UEA) and M.C. Butler (Secy; Brit.
Esp. Asscn.)

OFFICIAL ESPERANTO EMBLEMS: A green star
with narrow gold border and gold E in
center. For coat lapel: 40¢, with safety-
catch pin: 50¢. Address Miss Jane
Schiffman, c/o Central Office, E.A.N.A.